

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33536
Nom	Hàbitat, territori i medi ambient
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	35 - Hàbitat, Territori i Mediambient	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BELDA MIQUEL, SERGIO	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

El recorregut temàtic de l'assignatura procura el coneixement de conceptes i processos per:

- Despertar consciència mediambiental i responsabilitat humana i social en la conservació o deterioració de l'hàbitat; despertar interès pel coneixement dels processos que desemboquen en la configuració social de l'hàbitat en l'espai urbà i dels fenòmens d'integració -segregació que es produeixen com a conseqüència de l'apropiació de l'espai urbà o de la dificultat d'exercir-la.
- Realitzar una aproximació al tema de l'habitatge, en particular les estratègies dels sectors populars enfront d'aquesta necessitat/dret.

- Realitzar una aproximació als principals problemes contemporanis en matèria de medi ambient, hàbitat, territori i habitatge, a les seues causes i als seus efectes. També, apropar-se als abordatges, dominants i alternatius.
- Acostar-se a les possibilitats d'intervenció des del treball social - en equip amb altres disciplines - a les situacions de risc, dificultat, conflicte o discriminació que es deriven de les modalitats d'ocupació del territori i adequació de l'ambient en la conformació de l'hàbitat. Acostar-se específicament al rol del treball social front a les problemàtiques contemporànies abordades

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a ajudar les persones perquè siguen capaces de manifestar les necessitats, punts de vista i circumstàncies.
- Capacitat per a actuar en la resolució de les situacions de risc amb les persones, així com per a les pròpies i les dels col·legues de la professió.
- Capacitat per a respondre a situacions de crisi valorant la urgència de les situacions, planificant i desenvolupant accions per fer front a aquestes i revisant els seus resultats.

- Capacitat per a interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, per promocionar el seu desenvolupament i per millorar les seues condicions de vida per mitjà de la utilització dels mètodes i models de Treball Social, fent un seguiment amb regularitat dels canvis que es produeixen a fi de preparar la finalització de la intervenció.
- Capacitat per preparar, produir, implementar i avaluar els plans d'intervenció amb persones i amb professionals negociant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'adaptar-los a les necessitats i circumstàncies canviants.
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones, identificant les oportunitats per formar i crear grups, utilitzant la programació i les dinàmiques de grups per al creixement personal i l'enfortiment de les habilitats de relació interpersonal.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.
- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a utilitzar la mediació com a estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que així ho requerisquen.
- Capacitat per a dissenyar, implantar i avaluar projectes d'intervenció social.
- Capacitat per a preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.
- Capacitat per a potenciar les persones, famílies, grups i comunitats a fi que siguen capaços de resoldre les situacions en què es troben.
- Capacitat per a desenvolupar i incorporar a les pràctiques professionals les actituds i habilitats necessàries per a incorporar la perspectiva de gènere.
- Capacitat per a establir i actuar per a la resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la seua naturalesa.
- Capacitat per a establir, minimitzar i gestionar el risc cap a un mateix i els col·legues per mitjà de la planificació, la revisió i el seguiment d'accions per limitar l'estrès i el risc.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

R.A-7. És capaç de transmetre i comunicar per escrit i oralment utilitzant terminologia adequada.

R.A-8. Sap identificar i gestionar informació de caràcter mediambiental en relació amb el treball social.

R.A-9. Sap reconèixer factors que influeixen en la configuració social de l'hàbitat.

R.A-10. Distingeix i reconeix els canvis més importants esdevinguts en les últimes dècades i la seua influència en la redefinició de l'hàbitat.

R.A-11. Analitza i comprèn les repercussions de l'ús i apropiació del territori sobre el benestar/malestar social.

R.A-12. Analitza i comprèn el comportament dels subjectes en relació amb el fenomen "habitar".

R.A-13. És capaç d'aprofundir en les metodologies d'intervenció i en la seua aplicació en projectes locals de desenvolupament, i sap identificar les relacions entre processos macro- i microsocials.

R.A-14. Sap administrar i ser responsable del desenvolupament de treballs individuals i en equip.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Configuració social de l'hàbitat

- 1.1. Elements i processos que intervenen en la configuració social de l'hàbitat.
- 1.2. Apropiació de l'espai i qualitat de vida.
- 1.3. Fenòmens d'integració i segregació en relació amb l'ocupació del territori i de la producció de ciutat. Despoblació, gentrificació, desplaçament.
- 1.4. Adaptació i estratègies en els usos de l'espai i per la lluita contra la crisi climàtica. Influència en la degradació ambiental i en la qualitat de vida.
- 1.5. Medi ambient i desenvolupament sostenible. La crisi ambiental i de sostenibilitat global.

2. L'hàbitat dels sectors populars

- 2.1. L'hàbitat dels sectors populars. Problemes, polítiques i pràctiques en relació a l'habitatge.
- 2.2. El comportament dels subjectes en el fenomen d'habitar.
- 2.3. Cap a un enfocament integrat en la qüestió de l'hàbitat i l'habitatge.
- 2.4. La qüestió ambiental/residencial com a unitat d'intervenció de treball social.
- 2.5. Recomanacions internacionals en matèria de medi ambient, planejament i habitatge. Marc internacional i Agenda 2030.
- 2.6. Polítiques mediambientals i de desenvolupament sostenible a Espanya.

3. Hábitat, medio ambiente y Trabajo Social

- 3.1. El treball social en l'àmbit del desenvolupament i la gestió local: espai urbà / espai rural.
- 3.2. Propostes metodològiques adaptades a la dimensió territorial local.
- 3.3. Importància del treball social en plans d'urbanització, de rehabilitació, de millora de l'entorn urbà i rural en la planificació estratègica.
- 3.4. La participació del treball social en l'avaluació d'impacte sociambiental i habitacional.
- 3.5 El treball social front a les problemàtiques contemporànies de l'habitat: de la pobresa energètica als desnonaments.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	1,50	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	7,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	13,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa: presentació a càrrec del professor o la professora, dels continguts de cada unitat temàtica, destacant els conceptes i els processos principals. La presentació es basarà en recursos diversificats: esquemes, PowerPoint, vídeos, documentals...

Debats i discussions participatius.

Activitats de tipus expositiu: presentació de treballs.

Activitats pràctiques: resolució de casos, joc de rol, etc.

Treball col·laboratiu / treball en equip de l'estudiantat.

Tutoria individual i grupal.

AVALUACIÓ

A) Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser treballs breus o extensos, amb la complexitat pròpia dels últims cursos. L'objectiu és fomentar el desenvolupament de capacitats de cerca i selecció d'informació, organització o pensament crític. Ponderació del 40% de la nota final.

B) Avaluació contínua del treball realitzat pels i les estudiants al llarg del curs, sobretot pel que fa a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes. Ponderació del 30% de la nota final.

C) Prova escrita final, que pot estar composta de preguntes de resposta oberta i/o de resposta tancada. Ponderació del 30% de la nota final.

Es deurà necessàriament realitzar i aprovar els projectes o treballs acadèmics que s'establisquen com a obligatoris, així com aprovar la prova escrita, per a superar l'assignatura.

L'assistència a l'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Igualtat i Benestar Social, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable, es considera una de les activitats formatives de Treball Autònom de l'Estudiant/a.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arellano Escudero, N. (2017): Intervención socioambiental: Intersecciones del trabajo social y la institucionalidad ambiental. Revista de Trabajo Social, 91, 3-11.

- Curtit, G. (2003). Ciudad, gestión local y nuevos desafíos ambientales. Reflexiones en torno a las políticas neoliberales y sus efectos sobre nuestros territorios. Espacio Editorial.
- Escrivà, A. (2018). Aún no es tarde: claves para entender y frenar el cambio climático. Universitat de València.
- Fuertes Cervantes, M^a. L. (Coord.) (2001). Hábitat y convivencia. Revista de Servicios Sociales y Política Social, 56. Cjo. Gral. De Colegios de AA.SS. y DTS.
- Harvey, D. (1973). Urbanismo y desigualdad social. Siglo XXI.
- Jacobs, J. (2020). Muerte y vida de las grandes ciudades. Capitán Swing Libros.
- Latorre, A. L. (2013). Escenarios y perspectivas de Trabajo Social en Ambiente. Trabajo Social 15, 219-233.
- Millán-Franco, M. (2020). Trabajo social medioambiental y desarrollo sostenible: la intervención socioambiental. Presentado en el V Congreso Virtual Internacional Desarrollo Económico, Social y Empresarial en Iberoamérica. Junio 2020.
- Neches, L. M., y Suárez, J. R. (2021). Trabajo Social Comunitario en materia de vivienda: redefinición y desafíos a partir de un estudio de caso. Cuadernos de Trabajo Social, 34(1), 211.
- Ramírez, A. P. Q. (2019). El Trabajo Social y la dimensión ambiental. Trabajo social global-Global Social Work: Revista de investigaciones en intervención social, 9(17), 65-88.
- Rodríguez, R. y Espinoza M. (2017) De la especulación al derecho a la vivienda. Más allá de las contradicciones del modelo inmobiliario español. Traficantes de Sueños.
- United Nations (2021). #Housing2030. Effective policies for affordable housing in the UNECE región. United Nations Publications
- Zappino de Molina, G. y Buthet, C. (2005). La inclusión social y hábitat popular: la participación en la gestión del hábitat. Espacio Editorial.

Complementàries

- Peris, E i videohackers: A Tornallom documental <https://www.youtube.com/watch?v=rPC5D9msKGo>
- VV.AA (2004): Arxius de Ciències Socials nº 10. València. Facultat de Ciències Socials. Universitat de València. Edit. Afers.
- CORRALIZA, J.A. (1987): Ciudad y calidad de vida. Documentación Social nº 67. Cáritas Española. Madrid.
- VV.AA (2000): Ciudades habitables y solidarias. Documentación Social nº 119. Cáritas Española. Madrid.
- GARCÍA G., S. (2007) Representaciones barriales de la inseguridad. En Inserción Laboral. Revista de Servicios sociales y Política social. Nº 77. Madrid.
- GRANA, Roberto (2000) Ambiente, ciencia y valores. Buenos Aires. Espacio Editorial.
- LATOUCHE, S. (2009) Petit tractat del decreixement seré.Valencia. Tres i quatre. Institut del Territori.

- MARTÍNEZ A., J. (1992) Ecología y pobreza. Valencia, Bancaixa
- MARTÍNEZ A., J. (2005) El ecologismo de los pobres. Barcelona. Icaria
- MIQUEL, C (2013): Mataren el verd. Ed 96
- PULEO, A (2011): Ecofeminismo para otro mundo posible. Colección Feminismos
- RODRIGUEZ, M. Carla (2009) Autogestión, políticas del hábitat y transformación social. Buenos Aires. Espacio Editorial.
- SHIVA, V (2006): Manifiesto por una democràcia de la tierra. Barcelona. Paidós.
- Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., Olvera, M.A. (2017) Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. Revista General de Información y Documentación 27(2), 299-315. <https://doi.org/10.5209/RGID.58205>
- Sarriá, J. F. y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. Lite ¡A tu alcance!, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>